

INIȚIEREA CADRELOR DIDACTICE ÎN DOMENIUL TICE

Stela LUCA,

cercetător științific, I.Ș.E.

Nicolae LUCA,

responsabil de **Studiile la Distanță**, UTM

Abstract

The new information and communication technologies change the perspective on the educational practice, implementation of which is considered one of the most important problems in the beginning of this millennium, elevated to national policy.

Problemele educației se schimbă profund. De-a lungul secolelor, experiența în domeniul educației a demonstrat cum se pot schimba posibilitățile pedagogice relativ la schimbările societății. Inovații cele mai durabile și mai eficiente sunt acelea pe care beneficiarul le-a asimilat, adică le-a adoptat pentru că îi satisfac nevoile sale specifice.

Cetățenii trebuie să fie formați pentru a trăi/ activa într-o societate informațională – este elementul esențial al **raportului dintre educație și noile tehnologii informaționale**.

Noile tehnologii ale informației și comunicării schimbă perspectiva asupra practicii educaționale, implementarea acestora fiind considerată drept una dintre cele mai importante probleme la acest început de mileniu, ridicată la rang de politică națională (vezi **Strategia Moldova electronică**).

Termenul „e-educația” semnifică implementarea și utilizarea noilor tehnologii informaționale și de comunicații în scopul eficientizării **procesului de predare-învățare** și dezvoltării aptitudinilor de autoinstruire pe întreg parcursul vieții.

Tehnologiile informaționale și de comunicații afectează conceptele de predare și învățare prin modul în care profesorii, elevii și studenții au acces la cunoștințe și oferă un șir de instrumente și metode, care facilitează **trecerea de la un mediu de învățare centrat pe profesor la un mediu colaborativ, interactiv, centrat pe elev și pe student**.

Prima sugestie avansată, ca urmare a analizei experienței acumulate în acest domeniu, este că trebuie acordată *o prioritate absolută* cercetării tuturor problemelor legate de Implementarea tehnologiilor moderne în educație, **accentul fiind pus pe formarea și reprofilarea profesorilor**.

Acesta este un aspect al culturii minimale în utilizarea calculatorului ca mijloc de învățământ. Trebuie să conștientizăm faptul că de implicarea pregnantă totală a fiecăruia dintre noi depinde în ultimă instanță succesul informatizării învățământului

Învățământul superior din Moldova, precum și din întreaga lume, se află într-o perioadă de căutare întru formularea de noi alternative, atât prin ajustare structurală, cât și prin restructurare/reformare.

Mulți specialiști din domeniul educației menționează că sfera instruirii urmează să se confrunte în viitor cu situații complexe, ceea ce înseamnă că doar înțelegerea brută/ nefinisată a problematicii instruirii nu este suficientă.

Mediul digital extinde evident sfera educației, fiind folosit pentru a achiziționa informații sau pentru a exprima idei în diverse moduri - **verbal, vizual, auditiv, kinestezic** sau îmbinarea tuturor acestora. Oamenii exteriorizează diverse abilități curente - de a calcula, de a scrie corect, a memora, a vizualiza, a compara, a selecta – în instrumentele digitale cu care lucrează, astfel dobândind, practic, o adevărată măiestrie în ce privește aceste abilități, **cândva rezultate ale educației**. Tehnologiile digitale **lărgesc potențialitățile** personale. Bibliotecile digitale, multimedia și abilitățile exteriorizate schimbă sensibil perspectiva asupra practicii educaționale. Introducerea calculatoarelor și Internetului în învățământ este evenimentul ce precipită noi schimbări favorabile în educație.

Putem afirma despre anii '80-90 că reprezintă deceniul revoluției tehnologice în învățământ (și nu numai). Aplicațiile calculatoarelor au născut speranțe fără precedent pentru viitorul **demersului educativ**.

Remarcabil e faptul că variatele inițiative au depășit cu greu punctul de plecare *fără a-și concentra atenția asupra formării profesorilor*. În cazul nepregătirii prealabile a cadrelor didactice pentru exploatarea noilor tehnologii ale informației și comunicării (TIC) în cadrul predării/ învățării, *progresul nu poate fi garantat*. O confirmare o constituie și faptul că în ultimii ani au fost organizate la nivel mondial o suită de congrese internaționale cu genericul „Informatizarea învățământului”. Axa de referință a acestora a constituit-o constatarea că *pregătirea cadrelor didactice pentru o societate informatizată este un factor-cheie al reușitei întregului demers de dezvoltare a resurselor umane*.

TIC nu trebuie considerate numai ca unul din elementele de conținut ale învățământului, *ci și ca un mijloc didactic* (integrat în predarea celor mai diverse discipline).

Informatizarea învățământului reprezintă o strategie pedagogică adaptată la nivel de politică a educației în condițiile modelului cultural al societății informatizate.

La nivel operațional, acest concept angajează procesul de asimilare și de valorificare a noilor tehnologii informatice în activitățile proiectate la nivelul activității specifice de:

- alfabetizare informatică și computerială;
- însușire a cunoștințelor studiate în disciplinele de profil informatic;
- realizare a gestiunii învățământului; - *aplicare a instruirii asistată de calculator, ca metodă pedagogică specială sau ca mijloc pedagogic integrat în orice strategie didactică*.

Teoria informatizării învățământului evidențiază resursele pedagogice angajate la nivel de politică a educației prin:

- valorificarea noilor tehnologii în direcția procesării, esențializării și amplificării activității intelectuale la parametri de eficiență individuală și socială;
- dezvoltarea unui sistem de autoinstruire eficientă, (auto)perfectibil în diferite condiții și situații de timp și spațiu;
- promovarea unei instruirii individualizate în contextul (auto)evaluării formative/continue a rezultatelor acțiunii didactice;
- stimularea creativității „actorilor educației” în condiții de productivitate inovatoare și de procesualitate optimă în raport cu posibilitățile maxime ale fiecărei personalități implicate în activitatea didactică/educativă;
- antrenarea tuturor dimensiunilor educației în contextul unor acțiuni de instruire formală-nonformală-informală integrate în sensul educației permanente.

Practica informatizării învățământului presupune valorificarea calculatorului în sens larg, „în vederea realizării scopurilor educației” (G. De Landsheere).

La nivel de politică a educației, informatizarea învățământului angajează următoarele *priorități pedagogice confirmate*, la scară socială, în contextul cooperării internaționale:

- a. introducerea și utilizarea tehnologiilor informatice și de comunicare în condițiile „interacțiunii armonioase între hardware/calculator, soft și instruirea personalului”;
- b. aplicarea tehnologiilor informatice și de comunicare în gestionarea eficientă a resurselor pedagogice și în activitatea de proiectare curriculară a planului de învățământ, a programelor și a manualelor; școlare/universitare;
- c) asigurarea dezvoltării curriculare prin colaborarea permanentă între specialiștii în proiectare pedagogică/didactică și creatori de soft;
- c. asigurarea bazei de date necesare pentru realizarea funcțiilor manageriale de planificare-organizare, orientare/ îndrumare metodologică, reglare-autoreglare (prin acțiuni de perfecționare și de cercetare) a sistemului și a procesului de învățământ;
- d. susținerea acțiunilor de evaluare globală realizate în termenii raportului managerial între situația grupei/studentului la intrare/ieșire, care asigură monitorizarea calității învățământului la nivel de sistem și de proces.

Proiectul de informatizare a învățământului universitar ar viza următoarele obiective:

- elaborarea unui model conceptual al zonei de intersecție învățământ universitar-tehnologii informatice și a instrumentelor necesare pentru operaționalizarea acestuia;
- verificarea experimentală a unui set de instrumente de maximă eficiență pedagogică: softuri educaționale, programe informatizate necesare pentru elaborarea: manualelor auxiliare (pentru profesori și studenți); altor materiale pentru stimularea învățării; softuri de evaluare etc.;
- *inițierea și perfecționarea cadrelor didactice în activități specifice modelului conceptual adoptat;*
- *popularizarea succeselor înregistrate în vederea generalizării proiectului.*

Bibliografie

1. Cristea S. *Dicționar de termeni pedagogici*. București: Editura Didactică și Pedagogică, 1998.
2. Istrate O. *Pregătirea educatorului pentru școala de mâine. Impactul noilor tehnologii în educație*. 1997.
3. Sava S. *Teorie și practică în educația la distanță*. București: Editura Didactică și Pedagogică, 2003.
4. Strategia Națională de edificare a societății informaționale – „Moldova electronică”. Chișinău, 2005.
5. Delaby A. *Créer un cours en ligne*. Paris, 2006.
6. Karsenti Th. Larose Fr. *L'intégration pédagogique des TIC dans le travail enseignant*. Recherches et pratiques. PU Quebec, 2005.